

Фінансові послуги

Мета уроку: ознайомити з сутністю та значенням фінансових послуг, банківсько-фінансової діяльності в світі та в Україні; з'ясувати особливості країн-офшорів; сформулювати поняття «кредит», «фінансовий центр», «офшор»; навчити визначати і пояснювати значення фінансового сектору економіки держави та роль фінансових знань для формування добробуту кожної людини.

Обладнання: підручник, мультимедійна презентація

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

ХІД УРОКУ

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань, стор 3

III. Мотивація навчальної діяльності

IV. Вивчення нового матеріалу, стор 4-24

V. Узагальнення, стор 25

Домашнє завдання, стор 26

ПРИГАДАЄМО:

Сутність та види фінансових послуг

Фінансові послуги

— це сукупність різноманітних форм залучення й використання фінансових ресурсів для забезпечення економічної діяльності та потреб населення, підприємств, країн

- Установи фінансових послуг акумулюють та перерозподіляють грошові ресурси між учасниками економічних відносин
- Передумови стрімкого зростання ролі фінансових послуг:

збільшення обсягів світової торгівлі

поглиблення економічної інтеграції країн

розвиток інформаційних технологій

діяльність ТНК

нерівномірний економічний розвиток країн світу

**суб'єкти
господарської
діяльності, у яких
з'явився надлишок
фінансових
ресурсів**

**Фінансовий
ринок**

**суб'єкти
господарської
діяльності, у яких
нестача
фінансових
ресурсів**

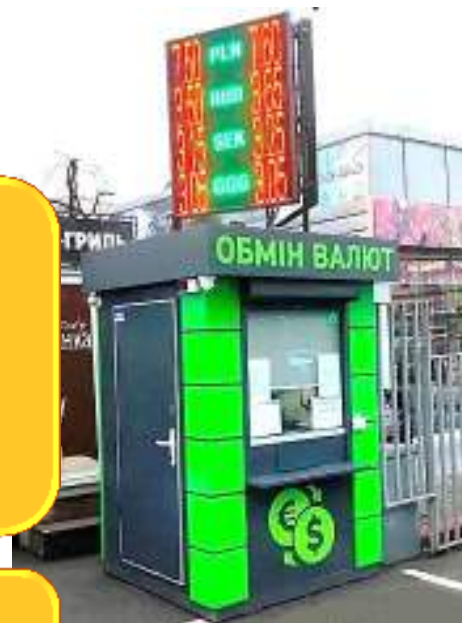
- **Відповідно до економічного змісту фінансові послуги поділяють на дві основні групи:**

ПРОСТО ПОЗИКА
Доступно, Швидко, Професійно

**послуги фінансового посередництва
(включають різні розрахункові операції,
зберігання або надання коштів у позику,
купівлю та продаж іноземних валют, цінних
паперів, коштовних металів тощо)**

**страхові послуги (охоплюють діяльність із
покриття фінансових або інших ризиків)**

Види фінансових послуг

Фінансові послуги	Фінансові установи, що надають послуги	Вид діяльності
Банківські послуги	Банки	Широкий спектр операцій
Випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків, їх обслуговування, кліринг	Банки	Розрахункові операції
Довірче управління фінансовими активами	Інвестиційні фонди, довірчі товариства	Інвестиційна діяльність
Залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення	Банки, кредитні спілки,	Надання фінансових кредитів
Надання гарантій та поручительств	Банки	Грошово-кредитні операції
Надання коштів у позику	Фінансові установи, ломбарди, кредитні спілки	Операції з надання грошових позик
Операції з іпотечними активами	Банки	Кредитування
Переказ коштів	Банки, небанківські установи	Операції з переказом грошей

Фінансові послуги	Фінансові установи, що надають послуги	Вид діяльності
Послуги у сфері страхування та у системі накопичувального пенсійного забезпечення	Банки, страхові компанії, пенсійні фонди	Страхування та пенсійне забезпечення
Професійна діяльність на ринку цінних паперів	Інвестиційні фонди	Діяльність на фондовому ринку, інвестування
Торгівля валютними цінностями	Банки, небанківські фінансові установи та оператори поштового зв'язку, які отримали ліцензію НБУ	Операції з купівлі, продажу або обміну валютних цінностей
Факторинг	Банки, факторингові компанії	Посередницька діяльність
Фінансовий лізинг	Банки, лізингові компанії	Операція зі спеціального набуття майна у власність та подальша передача його в оренду

- **Фінансові послуги надають спеціальні фінансові установи**

Фінансова установа

— це юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг

- Одним із найпоширеніших видів фінансових послуг у світі є надання кредиту

Кредит

- — це передача кредитором (той, хто має вільні кошти) певної суми грошових ресурсів у тимчасове користування позичальнику (тому, хто має в них потребу)

- **Найвищим рівнем** розвитку та різноманітністю фінансових послуг (понад 700) у:

- **США**
- **Великій Британії**
- **Франції**
- **Німеччині**

цей вид економічної діяльності за прибутковістю посідає першість у сфері послуг

- **Активно долучаються до світових процесів фінансового обслуговування й країни, що розвиваються:**

- **Китай**
- **Індія**
- **Мексика**
- **Бразилія**
- **Аргентина**
- **Туреччина**
- **ОАЕ**
- **Саудівська Аравія**

Міжнародні організації, які регулюють міжнародні фінансові відносини:

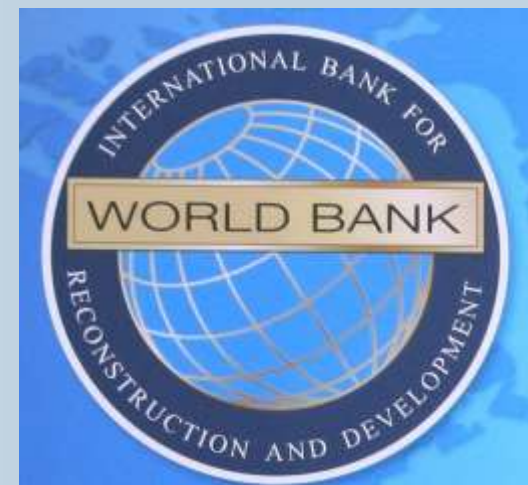
**Міжнародний
валютний фонд
(МВФ)**

Світовий банк

**Міжнародний банк
реконструкції і
розвитку (МБРР)**

**Європейський банк
реконструкції і
розвитку (ЄБРР)**

Світові центри банківсько-фінансової діяльності

Банки

Фондові біржи

Валютні біржи

Страхові компанії

Ломбарди ...

Банки

Банк

— кредитно-фінансова установа, яка зберігає кошти і капіталовкладення, надає кредити та здійснює послуги по фінансовим операціям

- діяльність сучасних банків постійно **розширюється** → **здійснюють:**
  - міжнародні розрахунки
  - міжнародні валютні операції у формі купівлі-продажу валюти й цінних паперів
  - надають міжнародні кредити
  - обслуговують діяльність ТНК

Національний
банк України

Перелік системно важливих банків

- **Найбільші світові банки-гіганти мають сукупні активи (тобто все, що приносить банку прибуток), які перевищують обсяги ВВП багатьох країн світу**

НАЙБІЛЬШІ БАНКИ СВІТУ (2016 р.)

Місце	Банк	Країна	Сукупні активи, млрд дол.
1	Промисловий і комерційний банк Китаю (Industrial and Commercial Bank of China)	Китай	3616
2	Китайський будівельний банк (China Construction Bank)	Китай	2939
3	Сільськогосподарський банк Китаю (Agricultural Bank of China)	Китай	2816
4	Банк Китаю (Bank of China)	Китай	2629
5	Банк Гонконгу й Шанхаю (HSBC Holdings)	Велика Британія	2500
6	Дж. П. Морган Чейз (JPMorgan Chase)	США	2449
7	Бе-Ен-Пе Паріба (BNP Paribas)	Франція	2400
8	Фінансова група Міцубісі (Mitsubishi UFJ Financial Group)	Японія	2300
9	Банк Америки (Bank of America)	США	2149
10	Креді Аґріколь (Credit Agricole)	Франція	1911

Фондові та валютні біржі

Фондова біржа

— організаційно оформлений, постійно діючий ринок, на якому здійснюється торгівля акціями, облігаціями та іншими цінними паперами

- Покупці цінних паперів вкладають кошти в певні підприємства з метою **отримання прибутку**, а отже, **стають інвесторами**

Нью-Йоркська
фондова біржа
(NYSE)

- На **валютних біржах** торгують іноземною валютою, коштовними металами, домовляються про їх поставки у визначені терміни

Інвестиції
в золото

- **Найбільші фондові та валютні біржі розташовані в**

- **Нью-Йорку**
- **Лондоні**
- **Токіо**

Світові фінансові центри
— міста, що вирізняються
найвищою концентрацією
найбільших банків, бірж та інших
фінансових установ

**Економіка Лондона майже
повністю складається з компаній,
що надають фінансові послуги**

Фінансовий центр	Рейтинг (у балах)
Лондон	800
Нью-Йорк	792
Сингапур	755
Гонконг	753
Токіо	728
Цюрих	714
Вашингтон	712
Сан-Франциско	711
Бостон	709
Торонто	707

Офшори

Офшори

(від англ. offshore — поза берегом, поза межами)
— території з максимально сприятливими умовами для надання
фінансових послуг

- Основною **причина виникнення** офшорних центрів після Другої світової війни → **високі податки на доходи банків у розвинених країнах**
- Законодавство країн, у яких вони розташовані, повністю або частково **звільняє їх від сплати податків** на доходи компаній, які вони отримують за межами країни реєстрації

- Як правило, офшорні центри розташовані в **невеликих або острівних країнах**, які мають зручне ЕГП
- **Лідери** серед офшорів за кількістю зареєстрованих компаній:
  - **Панама** — 337 004 компанії в реєстрі країни
  - **Британські Віргінські о-ви** — 208 000 компаній
  - **Кіпр** — 27 400 офшорних компаній
  - **Багамські о-ви** — більш як 400 офшорних банків і трастових компаній зі щорічним оборотом понад 20 млрд \$ США

ОФШОРИ УКРАЇНСЬКИХ ДЕКЛАРАНТІВ

**ТОП-5
ВЛАСНИКІВ
ОФШОРІВ**

45
Львовичкіна
Юлія

30
Новинський
Вадим

22
Єфімов
Максим

22
Фельдман
Олександр

22
Фурсін
Іван

Чим діяльність офшорних центрів вигідна для цих країн?

У країнах, де розміщені офшорні фінансові центри, зростають доходи від видачі ліцензій (дозволів), оренди приміщень, обслуговування фінансових установ

Збільшується зайнятість місцевого населення

Розвивається діловий та інші види туризму

Особливості розміщення фінансових установ в Україні

- В Україні провідну роль відіграють **банки**
- Існує **дворівнева банківська система**

Перший рівень очолює головний банк — Національний банк України (НБУ), який надає кредити уряду та іншим банкам

Другий рівень представлений комерційними банками, які залучують вільні кошти вкладників та надають кредити населенню і підприємствам

- Нині в Україні працюють близько 90 комерційних банків

- В Україні працюють близько **10 фондових бірж**, більшість із яких розташовані в Києві
- Понад 90% обсягів торгівлі цінними паперами здійснюють:
  - **Фондова біржа «Перспектива»**
  - **Фондова біржа ПФТС (Перша фондова торговельна система)**
- Загалом фінансові установи України надають понад 500 фінансових та супутніх послуг

Робимо висновки

- **За допомогою фінансових послуг розподіляються і перерозподіляються тимчасово вільні фінансові ресурси. Посередниками в наданні фінансових послуг є різноманітні фінансові установи, серед яких провідна роль належить банкам**
- **В умовах глобалізації невід'ємною частиною світового господарства є міжнародні фінансові центри. Головну роль у переміщенні фінансових ресурсів відіграють Нью-Йорк, Лондон, Гонконг, Сингапур та Сан-Франциско**
- **Країни-офшори спеціалізуються на створенні пільгових умов для надання фінансових послуг**
- **В Україні фінансові послуги надає розгалужена мережа банківських і страхових установ, кредитних спілок, пенсійних та інвестиційних фондів, ломбардів тощо**

- 1.Оберіть фінансові послуги, які найдинамічніше розвиваються останнім часом:
 А. Фінансово-кредитні обслуговування Б.Страхові послуги В.Створення кредитних спілок
 Г. Формування інвестиційних фондів Д.Інформаційне та бухгалтерське обслуговування
- 2.Оберіть з перелічених фінансові установи:
 А. Банки Б. Соціальні заклади В.Кредитні спілки Г.Лізингові компанії
 Д. Установи медичного обслуговування Ж. Установи накопичувального пенсійного забезпечення
- 3. Кредитно-фінансовп установа, яка здійснює грошові розрахунки, акумулює грошові кошти та інші цінності, надає кредити:
 А. Фінансовий центр Б. Фондова біржа Б. Банк
- 4.До якого рівня банківської системи належить Національний банк України (НБУ)?
 А. Комерційний банк Б. Центральний банк
- 5.Організаційно оформлений, постійно діючий ринок, для вільної купівлі-продажу цінних паперів за ринковими цінами:
 А.Банк Б. Фінансовий центр В. Фондова біржа
- 6. Оберіть 5 міст, які є світовими фінансовими центрами:
 1.Нью-Йорк 2. Гонконг 3. Рим 4. Париж 5.Сингапур 6. Пекін 7. Токіо 8.Лондон
- 7.Найбільшим у світі валютними ринком є:
 А. Нью-Йорк Б. Гонконг В. Токіо Г.Лондон
- 8.Тут діє спеціальний економічний режим, тому він відіграє важливу роль у фінансових операціях Далекого Сходу:
 А. Сінгапур Б. Гонконг В. Токіо
- 9.Майже 70% усіх офшорних зон розташовані в:
 А. Високорозвинених країнах Б. Країнах що розвиваються
 В. Слабо розвинених країнах
- 10.Які особливості характерні для країн- офшорів?
 А. Особливий пільговий режим оподаткування
 Б. Мають власний ринок банківських кредитів
 В. Великі обсяги кредитування і фінансування у валюті інших країн
- 11Оберіть 4 основні групи офшорних зон:
 А. Перська затока Б. Атлантична В. Європейська Г. Індійська
 Д. Азіатсько- Тихоокеанська Ж. Карибська

Роботу надіслати на: платформу HUMAN

Домашнє завдання

**Опрацювати п 42, тестова робота
знати:**

- лідерів світових фінансових центрів різних регіонів**
- країни-офшори**

<https://www.youtube.com/watch?v=xEI3QGyRKoE>